

Cultura i Espectacles

Noves tendències en el camp de la il·lustració

La relatora gràfica publica '813', en què aporta un assaig visual i literari del cineasta de la Nouvelle Vague

Paula Bonet il·lustra Truffaut

Xavier Roca / Jaume Vidal
BARCELONA

Un dels àmbits editorials que més han canviat en format i context ha estat el llibre il·lustrat. En els últims anys la il·lustració ha demostrat que la seva relació amb el text pot ser de moltes formes: des del sistema tradicional en què la imatge reforça el contingut narratiu fins a la més innovadora de convertir-se en el relat mateix, passant també per la fórmula en què imatge i text interactuen creant un nou llenguatge iconotipogràfic.

El llibre il·lustrat ha trencat barreres i s'ha situat en un marc molt més lliure obert a tota mena d'experimentació. "Ara els llibres d'il·lustració són d'autor; els meus llibres no són il·lustracions de textos aliens", declara la dibuixant Paula Bonet, un clar exemple de les noves direccions del llibre il·lustrat. Bonet acaba de publicar una singular anàlisi de l'obra del cineasta François Truffaut titulada *813. Truffaut per Paula Bonet* (La Galera).

Paula Bonet ha representat un fenomen singular basat sobretot en l'espontània fascinació d'un públic que ha respost de

manera espontània fins al punt que la gent arrencava els cartells que va realitzar per a un festival de cinema a València per aconseguir una obra seva.

"Sóc a mig camí entre diferents disciplines. Com a pintora em frustrava perquè volia narrar històries i el llenç em quedava curt, trobava a faltar treballar amb la tipografia... Tampoc faig novel·la gràfica...", explica a El Punt Avui l'autora, que es va donar a conèixer amb el llibre *Qué hacer cuando en la pantalla aparece The End* (Lunwerg), de tall autobiogràfic i que va començar a alimentar la seva petita però ja intensa llegenda.

"Els seus films són molt actuals perquè no es deixava portar pel que s'esperava d'ell"

Quan, impactada per l'obra i la personalitat de Truffaut, va decidir fer *813*, tenia una primera

idea de fer una mena de llibre de viatges que relacionés els indrets reals que apareixen en els films de l'autor de la Nouvelle Vague. "Havia de ser un llibre molt més caòtic, com un diari, amb un plànol amb les localitzacions de les pel·lícules de què es parla, però no em va acabar de convèncer", diu l'artista, nascuda a Vila-real el 1980, formada a les ciutats de València, Santiago de Xile i Nova York, i que actualment resideix a Barcelona.

Dibuixos més durs

"El que tenia clar és que havia de fer-se amb un paper groguenc, semblant al que faig servir per dibuixar, que no fos setinat. Són dibuixos molt més durs que els de *The End*. Volia que s'assemblessin a les primeres pel·lícules de Truffaut, quan rodava en blanc i negre perquè no tenia presupost. Volia que recordés un llibre dels anys seixanta", diu l'autora.

L'amor de la il·lustradora pel realitzador li va venir de ben jove: "Em vaig acostar a Truffaut als vint anys. El que més em va atraure és que m'explicava coses aparentment molt senzilles però que al

Aquest és François Truffaut, director de cinema, un dels principals representants de la Nouvelle Vague.

A dalt, il·lustracions del llibre '813. Truffaut vist per Paula Bonet'. A baix, l'autora al costat del riu Sena, a París ■ NOEMÍ ELÍAS

darrere hi havia una càrrega de contingut emocional i intel·lectual. No feia política però retratava el seu moment, i de manera gens pretensiosa." Aquest interès per Truffaut no sembla

respondre a la seva generació, però en descobrir els seus films en un video club va sentir-se captivada per la seva vigència: "Les seves pel·lícules sembla que són tan actuals per-

què no es deixava portar pel que s'esperava d'ell. Si volia fer una pel·lícula d'època la feia, encara que després els crítics la destrossessin, però era sincer", explica l'autora que

L'APUNT

Il·lustradors que obren camí

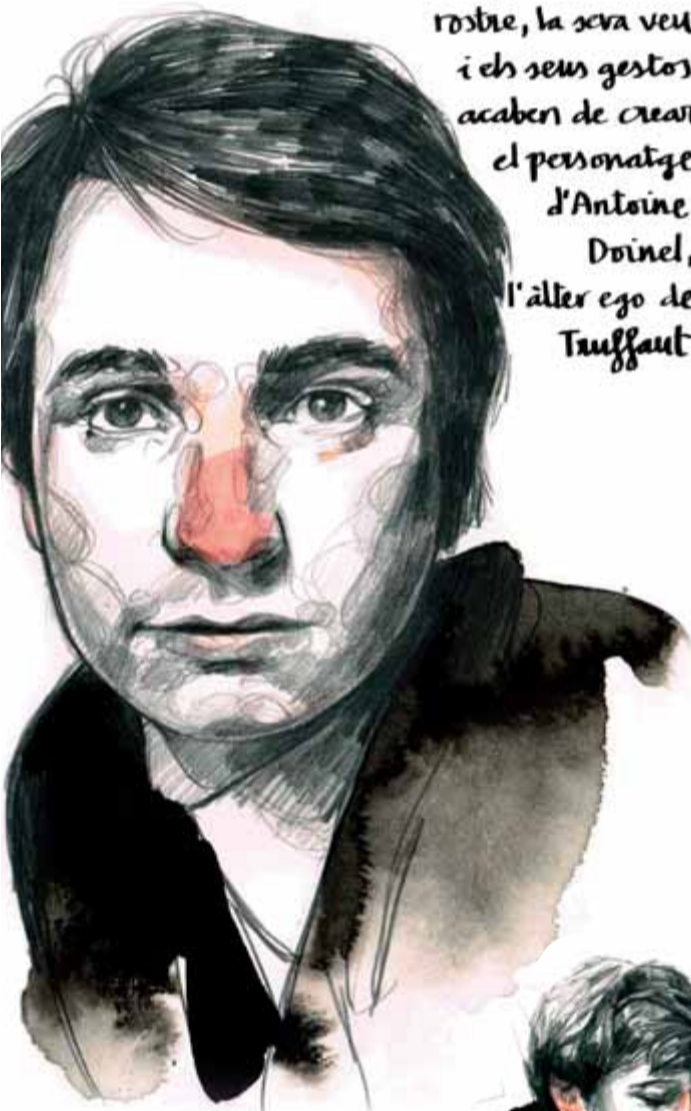
Xavier Roca

En altres països, l'edició de llibres il·lustrats per a adults gaudeix ja d'una consolidació llarga. Durant molt de temps, a casa nostra s'ha vist com un sector restringit bàsicament a lectors infantils. Però darrerament les coses estan canviant, i artistes com Paula Bonet i Conrad Roset estan aconseguint obrir camí a llibres luxosament editats, que interes-

sen a amplis sectors de públic i en els quals els dibuixos no estan al servei d'un text, sinó que tenen importància per si mateixos. Ara, després de l'èxit del seu *The End*, Paula Bonet s'atreveix amb un projecte innovador: *813*, un preciós i molt personal llibre al voltant de l'obra i la personalitat del cineasta François Truffaut.

L'aquest és Jean-Pierre Léaud, actor. El seu rostre, la seva veu i els seus gestos acaben de crear el personatge d'Antoine Doinel, l'alter ego de Truffaut.

oportunista, per a un creador, retratar el seu context o retratar-se a si mateix? Un ha de fer el que sap fer de la manera més honesta possible.”

Capacitat visionària

Destaca també de Truffaut la seva capacitat d'anticipació: “Quan vaig veure que tothom posava el film *Boyhood* en un altar vaig pensar que Truffaut ja ho havia fet. Va començar el 1959 a filmar la vida d'Antoine Doinel, el seu alter ego cinematogràfic. Em sembla un cicle brutal. Jo he intentat que la veu i l'estil del llibre fossin semblant a la seva obra, plena de vasos comunicants.”

L'obra és un homenatge a Truffaut, però segons Bonet amb un registre ampli. “He volgut ser rigorosa perquè no volia que un admirador de Truffaut se sentís estafat, però també he volgut que algú que no coneix la seva obra segueixi el fil narratiu i fins i tot que s'acosti a les seves pel·lícules”, explica l'au-

Hilari de Cara i M. Mercè Cuartiella publiquen respectivament 'Refraccions', premi Carles Riba de poesia, i el recull de contes 'Gent que tu coneixes', premi Mercè Rodoreda ■ QUIM PUIG

M. Mercè Cuartiella i Hilari de Cara publiquen contes i poemes premiats

La llum de l'escriptura

Bernat Salvà
BARCELONA

“Els contes són un gènere molt difícil i poc valorat”, diu l'escriptora M. Mercè Cuartiella (Barcelona, 1964), figura de l'adopció. “És com si els contes il·luminessin un moment de la vida de les persones, amb una intensitat fulgurant”, afegeix. El seu recull de relats *Gent que tu coneixes* va guanyar el premi Mercè Rodoreda 2014 en la Nit de Santa Llúcia, i Proa el publica ara.

Fa uns dies el va presentar a Barcelona juntament amb Hilari de Cara, premi Carles Riba pel recull de poemes *Refraccions*, que també s'acaba de publicar. L'autor mallorquí, nascut a Melilla el 1945, comparteix amb Cuartiella una visió de la literatura com a eina que il·lumina, que canvia la perspectiva de les co-

ses i les vivències quotidianes. “He volgut fer una mirada sobre coses que ja estan vistes —explica Hilari de Cara—, i de tan vistes, de tant contemplar-les, han perdut el significat potent que tenien, estan soterrades dins d'una espècie d'oceà, tapades per una espècie de tel que no les deixa emergir. Un dia emergeixen a la superfície, amb significats oblidats i fins i tot nous.”

Gent normal

M. Mercè Cuartiella explica que el títol del llibre, *Gent que tu coneixes*, revela el tipus de protagonistes dels seus contes: “Són personatges quotidians, que no vol dir que siguin avorrits o anodins. Però no tenen vocació d'herois ni fusta de líders. Els personatges importants, si els traïem l'*attrezzo*, són com nosaltres.”

Divideix els 13 relats en tres grups: “N'hi ha de tràgics, amb personatges que s'enfronten a situacions excepcionals que els transformen; d'altres, amb personatges quotidians en circumstàncies aparentment normals, però que els obliguen a prendre decisions importants, i relats més humorístics, amb personatges una mica ridículs, però pels quals sentim empatia.”

Admiradora dels contes d'autors llatinoamericans, sobretot Cortázar, Rulfo i Borges, Cuartiella comenta: “M'he inspirat en situacions normals que he vist o que m'han passat a mi, i m'ha semblat que tenen una gran potencialitat narrativa. Són anècdotes personals que esdevenen una guspira per escriure.” Cuartiella presenta el llibre avui (20 h) a la Llibreria 22 de Girona. ■

es va iniciar artísticament com a pintora.

“Jo sóc un cas estrany en el terreny de la il·lustració. Em vaig formar en belles arts i sempre m'he dedicat a la pintura. Mai m'hauria imaginat que el dibuix faria que el meu projecte pictòric es quedés al costat, i ja fa quatre anys que no agafó cap pinzell”, diu. Després d'aconseguir alleugerir el seu traç passant del llenç al paper, el seu nou repte va ser: “Atrevir-me a introduir textos propis per poder emetre uns missatges personals.”

Com a artista se sent identificada amb Truffaut per la seva visió de treball d'autor, que així considera al cineasta tot i que en

certs moments se'l va acusar de comercial: “Truffaut posa l'exemple de Matisse: un artista ha de ser fidel a un mateix, ha de fer l'obra que ell necessita per explicar-se. Sembla que parlar d'un mateix en lloc dels grans esdeveniments històrics sigui una frivolidat. Però Matisse va viure tres guerres i no en va retratar cap, ens ha deixat peixos, dones i finestres. Què és més frívol i més

tora, que reconeix haver passat força tensió arran de l'èxit de *The End*. “Ara em vull dedicar a passar-ho bé amb el llibre, a fer la promoció sense massa compromisos”, diu Bonet.

La cura que ha posat en l'obra l'ha portat a retolar personalment tots els textos tant en la versió catalana com en la castellana: “Ho he fet full a full, em sentia com un antic escriptor medieval.” ■

Jules i August a la ciutat.